

אֲתַעֲטֶר בֵּיהּ קָאֵמֵר. תְּנֵה עֲזָרָךְ לְעַבְדְּךָ, תְּנֵה עֲזָרָךְ דָּא עֲזָרָא
 עֲלָאָה פְּדֻכְתִּיב, (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עֲזָרָתָא לְמַלְכוֹ. מֵאֵן מַלְכוֹ דָּא
 מֶלֶךְ סִתָּם מַלְכָא מְשִׁיחָא. אוּף הֵכָא לְעַבְדְּךָ דָּא מַלְכָא
 מְשִׁיחָא פְּדֻאֲמָרָן מֶלֶךְ סִתָּם.

וְהוֹשִׁיעָה לְבִן אִמְתְּךָ, וְכִי לָא הָוָה בְּרִיָּה דִישִׁי אִיהוּ עֵד
 דְּאִיהוּ אָמֵר בְּשִׁמְא דְאִמִּיה וְלָא בְשִׁמְא
 דְּאָבוּי. אֵלָא הָא אוּקִימְנָא דְכִד יִיתִי בַר נָשׁ לְקַבֵּל מְלָה
 עֲלָאָה לְאֲדַפְרָא, בְּעֵי לְמַהֲךָ בְּמְלָה דְאִיהוּ וְדָאִי. וְעַל דָּא
 אֲדַפֵּר לְאִמִּיה וְלָא לְאָבוּי. וְתוּ הָא תְּנִינָן (ד"א ל"ג דהא)
 דְּדָא מֶלֶךְ פְּדֻקָאֲמָרָן.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב וַיְהִי רִיב בֵּין רַעִי
 מִקְנֵה אַבְרָם, רַב פְּתִיב חֲסֵר יוֹד, דְּבַעָא לֹוט
 לְמַהֲדֵר לְפּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה דְפִלְחֵי יְתִבִי אַרְעָא, וְסוּפִיָּה
 דְקָרָא אוּכַח דְכְתִיב וְהַכְנַעֲנִי וְהַפְרִיזִי אִזּוּ יוֹשֵׁב בְּאַרְצָךְ.
 וּמִנְלָן דְלֹוט אֶהְדֵּר לְסַרְחַנִּיה לְפּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה, דְכְתִיב
 וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם. מֵאִי (לעיל עד ב) מִקְדָּם, מִקְדָּמוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם. פְּתִיב הֵכָא וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם וְכְתִיב וַיְהִי בְּנִסְעָם
 מִקְדָּם מַה לְהֵלֵן נְטִילוּ מִקְדָּמוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אוּף הֵכָא פִּן.
 כִּיּוֹן דִּידַע אַבְרָהָם דְלֹוט לְהַכִּי נְטִי לְבִיָּהּ. מִיַּד וַיֹּאמֶר
 אַבְרָם אֵל לֹוט וְגו' הַפְרֵד נָא מֵעָלַי. לִית אַנְתָּ כְּדָאִי
 לְאֲתַחְבְּרָא בְּהֲדָאִי. כְּדִין אֲתַפְרֵשׁ אַבְרָהָם מִנִּיה וְלָא בַעָא

לְמִיֶּהָ וּלְאַתְחַבְּרָא עִמֶּיהָ, דְּכָל מֵאן דִּיתְחַבֵּר לְחֵיבָא
 סוּפִיָּה לְמִיֶּהָ אֲבַתְרִיָּה וּלְאַתְעֵנֵשׁ (דף 99 ע"ב) בְּגִינִיָּה.
 מִנְלָן מִיְהוֹשָׁפֵט דִּיתְחַבֵּר עִם אַחָאב וְאַלְמֵלָא זְכוּ
 דְּאַבְהֵן אֲתְעֵנֵשׁ תַּמָּן דְּכְתִיב, (דברי הימים ב יח) וַיִּזְעַק
 יְהוֹשָׁפֵט. וּכְדִין אֲשֶׁתְּזִיב דְּכְתִיב וַיְסִיתֶם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ.
 וְעַל דָּא לָא בַּעַא אֲבָרָם לְמִיֶּהָ בְּהַדְיָה דְלוּט. וְעַם כָּל
 דָּא לָא בַּעַא לוּט לְמַהְדָּר מְסוּרְחָנִיָּה אֶלָּא וַיִּבְחַר לוֹ לוּט
 אֶת כָּל כְּפַר הַיַּרְדֵּן. וַיִּסַּע לוּט מִקְדָּם אֲתַנְטִיל מִן קַדְמָאָה
 דְּעֵלְמָא וְלָא בַּעַא לְאַתְדַּבְּקָא בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא
 כְּאַבְרָהָם.

אַבְרָם יָשָׁב בְּאַרְץ כְּנַעַן. לְאַתְדַּבְּקָא בְּאַתְרָא
 דְּמַהִימְנוּתָא וּלְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא לְאַתְדַּבְּקָא
 בְּמַאֲרִיָּה. וְלוּט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאֱהֵל עַד סְדוּם. עִם
 אַנּוּן חֵיִיבִין דְּעֵלְמָא דְנִפְקוּ מִגּוֹ מַהִימְנוּתָא דְכְתִיב וְאַנְשֵׁי
 סְדוּם רָעִים וְחֲטָאִים לִי מְאֹד. כָּל חַד אֲתַפְרֵשׁ לְאַרְחִיָּה
 כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין כֶּךָ זַכָּאִין אַנּוּן חֲבַרְיָא דְמִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאוּרִיָּתָא יִמְמָא וְלִילִיָּא, וְחֲבַרוּתָא דְלַהוֹן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. וְעַלְיֵיהּ כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם:

וַיֵּי אָמַר אֶל אֲבָרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד לוּט מִעֲמוֹ וְגו'. רַבִּי
 אַבְא פִּתַח (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבְרוּחַ תְּרִשִׁישָׁה מִלְפָּנַי

יִי וְגו'. וְוִי לְמֵאן דְאֶסְתֵּתֵר מִקְמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 דְכְתִיב בֵּיהּ (ירמיה כג) הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מֵלֵא
 נְאֻם יִי וְהוּא אֶתִי לְמַעַרְק מִקְמִיהּ.

אֶלֶּא כְּתִיב, (שיר השירים ב) יוֹנְתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֵר
 הַמְּדֻרְגָה. יוֹנְתִי דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע
 דָּא יְרוּשָׁלַם דְאִיהִי סִלְקָא עַל כָּל עַלְמָא. מַה סֶּלַע אִיהִי
 עֲלָאָה וְתַקִּיפָא עַל כָּלֵא אוּף יְרוּשָׁלַם אִיהִי עֲלָאָה
 וְתַקִּיפָא עַל כָּלֵא. בְּסֵתֵר הַמְּדֻרְגָה דָּא (בית המקדש) אֶתֵר
 דְאֶקְרִי בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים לְבָא דְכָל עַלְמָא.

וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בְּסֵתֵר הַמְּדֻרְגָה בְּגִין דִּתְמֹן הוֹת שְׂכִינְתָא
 מִסֵּתֵרָא כְּאֶתְתָא דְאִיהִי צְנוּעָה לְבַעֲלָהּ וְלֹא
 נִפְקָא מִבֵּיתָא לְבַר. כְּמַה דְאֶתְ אֶמֶר (תהלים קכח) אֲשַׁתְּךָ כְּגִפְן
 פּוּרְיָהּ בִּירְכֵתִי בֵּיתְךָ וְגו'. כֶּךָ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לָא שְׂרִיִיא
 לְבַר מֵאֶתְרָהּא בְּסֵתִירוֹ דְדִרְגָא אֶלֶּא בְּזִמְנָא דְגִלוּתָא
 דְאִיהוּ בְּגוֹ גְלוּתָא, וּבְגִין דְאִיהִי בְּגִלוּתָא, שְׂאֵר עֲמִין
 אִית לֹון טִיבוֹ וְשִׁלוּהָ יִתִיר.

תָּא חֲזִי בְּזִמְנָא דִישְׂרָאֵל שְׂרִיִין עַל אֶרְעָא קְדִישָׁא כְּלֵא
 הוּה מִתְתַקֵּן כְּדָקָא יְאוּת, וּפְרַסִיִיא שְׁלִים עַלִיִיהוּ,
 וְעַבְדֵי פּוּלְחָנָא וּבְקַע אֲוִירִין דְעַלְמָא וְסִלִיק הֵהוּא
 פּוּלְחָנָא לְעִילָא לְאֶתְרִיהּ, בְּגִין דְאֶרְעָא לָא אֶתְתַקְנַת
 לְפּוּלְחָנָא אֶלֶּא לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחוּדִיִיהוּ. וּבְגִין כֶּךָ שְׂאֵר עֲמִין

עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת הוּוּ מִתְרַחֲקֵי דְלָא הוּוּ
 שְׁלִטִין בְּהַ פְּדַה־שְׁתָּא בְּגִין דְּלָא אֲתֹנּוּ אֶלָּא מִתְמַצִּית.
 וְאִי תִימָא הָא חֲמִינָן כַּמָּה מַלְכִין הוּוּ דְשְׁלִטִין בְּזִמְנָא
 דְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ קִיִּים עַל עֲלָמָא. תָּא חֲזִי, בְּבֵית
 רֵאשׁוֹן עַד לָא סְאִיבוּ יִשְׂרָאֵל אֲרַעָא, לָא הוּוּ שְׁלִטִין
 שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת אֶלָּא אֲתֹנּוּ
 מִתְמַצִּית וּבֵה הוּוּ שְׁלִטִין וְלֹאוּ כָּל כַּף. פִּיּוֹן דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל
 וְסְאִיבוּ אֲרַעָא כְּדִין כְּבִיכּוֹל דְּחוּ לָהּ לְשְׁכִינְתָּא מֵאַתְרָהּ
 וְאַתְקֻרְבַת לְדוּכְתָּא אַחְרָא, וּכְדִין שְׁלִטִין שְׂאָר עַמִּין
 וְאַתִּיִּהִיב לֹון רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה.

תָּא חֲזִי, אֲרַעָא דְיִשְׂרָאֵל לָא שְׁלִיט עָלֶהּ מִמְנָא אַחְרָא
 בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי. וּבְשַׁעְתָּא דְּחָאבוּ
 יִשְׂרָאֵל וְהוּוּ מְקַטְרִין לְטַעוּן אַחְרָנִין בְּגוּ אֲרַעָא, כְּבִיכּוֹל
 אֲדַחֲיִיא שְׁכִינְתָּא מֵאַתְרָהּ וּמִשְׁכִּי וּמְקַטְרֵי לְאַתְקַשְׂרָא
 טַעוּן אַחְרָן גּוּ שְׁכִינְתָּא, וּכְדִין אֲתִיִּהִיב לֹון שְׁלִטְנוּתָּא,
 בְּגִין דְּקַטְרַת קַטְרָא הוּא לְאַתְקַטְרָא. וּכְדִין שְׁלִטוּ שְׂאָר
 עַמִּין, וּבִטְלוּ נְבִיאִים, וְכָל אַנּוֹן דְּרַגִּין עֲלָאִין לָא שְׁלִטוּ
 בְּאַרְעָא.

וְלָא אֲעֵדִיו שְׁלִטְנוּתָּא דְשְׂאָר עַמִּין בְּגִין דְּאַנּוֹן מְשָׁכוּ
 לְשְׁכִינְתָּא לְגַבִּיִּהוּ. וְעַל דָּא בְּבֵית שְׁנֵי הָא
 שׁוֹלְטְנוּתָּא מְשָׂאָר עַמִּין לָא אֲעֵדִיו וְכָל שְׁכָן בְּגִלוּתָּא

דְּשְׁכִינְתָּא בְּשָׂאָר עֲמִין אֲתֵר דְּשָׂאָר מִמֶּנּוּן שְׁלִטִין וּבְגִין
כֶּךְ כְּלֵהוּ יִנְקִין מִן שְׁכִינְתָּא דְּאֲתְקְרִיבַת גַּבִּיהוּ.

וְעַל ^(דף פה ע"א) דָּא בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל הָווּ שְׂרָאן עַל אֲרַעָא
וּפְלַחֵי פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁכִינְתָּא הוּת
צְנוּעָה בִּינִייהוּ וְלֹא נִפְקַת מִגּוּ בֵּיתָא לְבַר בְּאֲתַגְלִיָּיא.
וּבְגִין כֶּךְ כָּל אַנּוּן נְבִיאִים דִּהוּוּ בַּהֲהוּא זְמַנָּא לָא נָטְלוּ
נְבוּאָה אֶלָּא בְּאֲתֵרָה כְּדַקְאֲמַרְן. וּבְגִין כֶּךְ יוֹנָה הָוָה עֲרַק
לְבַר מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא, דְּלֹא יִתְגַּלִּי עֲלֵיהּ נְבוּאָה וְלֹא יִהְיֶה
בְּשְׁלִיחוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִימָא הָא חֲמִינָן דְּאֲתַגְלִיָּיא שְׁכִינְתָּא בְּבַבְל דְּאִיהוּ
לְבַר. הָא אוּקְיִמָנָא דְּכְתִיב, ^(יחזקאל א) הִיָּה הִיָּה, דִּהוּה
מֵה דְּלֹא הָוָה מִן קַדְמַת דְּנָא מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְנִי בֵּי מְקַדְשָׁא,
וְהָיָא נְבוּאָה לְשַׁעְתָּא הוּת וּכְתִיב עַל נְהַר כְּפָר, נְהַר
דְּכָבֵר הָוָה מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְרִי עֲלֵמָא, וּשְׁכִינְתָּא אֲתַגְלִיָּיא
תְּדִיר עֲלֵיהּ דְּכְתִיב, ^(בראשית ב) וְנְהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֵּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְגו'. ^(שם הַאֲחָד וְגו') וְדָא אִיהוּ חַד
מִינִייהוּ.

וְתַמָּן אֲתַגְלִיָּיא שְׁכִינְתָּא לְפּוּם שַׁעְתָּא דְּאֲצִטְרִיכוּ לָהּ
יִשְׂרָאֵל לְפּוּם צַעְרֵייהוּ. אֲבָל בְּזִמְנָא אַחְרָא לָא
אֲתַגְלִיָּיא. וּבְגִין כֶּךְ יוֹנָה בְּגִין דְּלֹא תִשְׂרִי עֲלוּי שְׁכִינְתָּא
וְלֹא תִתְגַּלִּי עֲלֵיהּ, אֲזַל מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא וְעֲרַק. הֲדָא הוּא

דְּכַתִּיב (יזנה א) מִלְפָּנַי יי. וְכַתִּיב כִּי יִדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְפָּנַי
יי הוּא בּוֹרֵחַ.

תָּא חַזִּי, כְּמָה דְשְׁכִינְתָּא לָא אֲתַגְלִיא אֱלָא בְּאַתְרָא
דְּאַתְחַזִּי לָהּ, אֹפֵךְ הֵכִי לָא אֲתַחַזִּי וְלָא אֲתַגְלִיא אֱלָא
בְּפִר נֶשׁ דְּאַתְחַזִּי לָהּ. דִּהָא מִן יוֹמָא דְסֻלְיָק עַל רְעוּתִיהָ
דְלוּט לְאַתְהַפְכָּא בְּסֻרְחָנִיהָ, אֲסַתְלֶקֶת רוּחָא קְדִישָׁא
מֵאַבְרָהָם. וְכַד אֲסַתְלֶק לׁוט מִנִּיָּה, מִיַּד שָׂרָא רוּחַ קוּדְשָׁא
בְּדוּכְתִיָּה הֵדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּי אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי
הַפָּרֶד לׁוט מֵעֲמוֹ וְגו'.

תָּא חַזִּי, כִּיּוֹן דְחָמָא אַבְרָהָם דְלוּט הוּוּ תָב לְסֻרְחָנִיהָ,
הוּוּ דְחִיל אַבְרָהָם. אָמַר דִּילְמָא חָס וְשָׁלוֹם בְּגִין
חֲבָרוּתָא דְדָא אַבִּידְנָא בְּגִינִיהָ חוּלְקָא קְדִישָׁא דְאַעֲטַר לִי
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. כִּיּוֹן דְאַתְפָּרֵשׁ מִנִּיָּה אָמַר לִיהָ שָׂא נָא
עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם.

מֵאִי מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם דְּאַתְדַּבְּקַת בֵּיהָ
בְּקַדְמִיתָא וְאַתְעֲטַרַת בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. צְפוּנָה
וְנִגְבָּה וְקַדְמָה וַיִּמָּה. אֵלִין אַנּוּן מִסְעֵיו דִּהוּוּ בְּקַדְמִיתָא
דְּכַתִּיב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכַתִּיב הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה. אֵלִין
דְּרַגִּין עֲלָאִין דְּאַתְעֲטַר בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא בְּקַדְמִיתָא.
וְכַדִּין אֲתַבְּשַׁר דְּלָא יַעֲדִי מִנִּיָּה וּמִן בְּנוֹי לְעֵלְמִין דְּכַתִּיב
כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רוּאָה. מֵאִי אֲשֶׁר

אֶתְּה רוּאָה. דָּא דִּרְגָא קִדְמָאָה דְּאִתְגַּלְיָא לִיָּה כְּמָא דְּאִתְּ
אָמַר לִיָּי הִנְרָאָה אֱלִיוּ. וּבְגִין כֶּךָ אֲשֶׁר אֶתְּה רוּאָה בְּגִין
דְּדִרְגָא דָּא קִדְמָאָה אִתְּכִלִּיל מְכֻלְהוּ דִּרְגִין וְכֻלְהוּ אִתְּחֻזֵּן
בֵּיהּ, וּבְגִין כֶּךָ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶתְּה רוּאָה וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר אֶעְרָא בְּבִי אוּשְׁפִיזָא בְּלוּד, וְהוּה עֲמִיָּה רַבִּי
חֲזַקְיָה. קָם בְּלִילְיָא לְמַלְעִי בְּאוּרִייתָא, קָם רַבִּי
חֲזַקְיָה גַבִּיָּה. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְּקוּסְטָא
חֲבַרְיָא שְׂכִיחִי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר
וְגו'. כְּתַפּוּחַ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיְהוּ חָמִיד
וּמְתַעֲטָר בְּגוּוּנֵי מְכָל שָׂאָר אֵילָנִין דְּלֹא אִית דְּדָמִי לִיָּה.
רְשִׁים אִיְהוּ מְכָלָא, רְשִׁים הוּא דְּלִית אַחֲרָא פּוֹתִיָּה. בְּגִינֵי
כֶּךָ בְּצֻלוֹ חֲמֻדְתִּי. בְּצֻלוֹ וְלֹא בְּצֻלָא אַחֲרָא. בְּצֻלוֹ וְלֹא
בְּצֻלָא דְּשָׂאָר מִמֶּנָּן. חֲמֻדְתִּי, אֵימְתִּי, מִן יוֹמָא דְּהוּה
אַבְרָהָם בְּעֶלְמָא דְּאִיְהוּ חָמִיד וְרַחֲמִים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּאַהֲבָה כְּמָא דְּאִתְּ אָמַר, (ישעיה מא) אַבְרָהָם אוֹהֲבִי.
וּפְרִיו מְתוּק לְחֻפִּי, דָּא הוּא יִצְחָק דְּאִיְהוּ אֵיבָא קְדִישָׁא.
דְּבַר אַחַר בְּצֻלוֹ חֲמֻדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי, דָּא יַעֲקֹב. וּפְרִיו מְתוּק
לְחֻפִּי, דָּא יוֹסֵף הַצִּדִּיק דְּעֵבֵד פִּירִין קְדִישִׁין
בְּעֶלְמָא. וְעַל דָּא פְּתִיב (בראשית לו) אֱלֹה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב
יוֹסֵף. דְּכָל אַנּוּן תוֹלְדוֹת דְּיַעֲקֹב (יוֹסֵף דְּאִיְהוּ דְּעֵבֵד תוֹלְדוֹת) (ב"א

בְּיוֹסֵף הַצְּדִיק קִיָּיִמִי, דְּעֵבִיד תּוֹלְדוֹת כְּעֵין כְּלָהוֹן (ד"א ל"ג
שְׁבָטִים), וּבִגִּין כֶּף אֶקְרוֹן יִשְׂרָאֵל עַל שְׂמָא דְאַפְרַיִם
דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) הֵבֵן יֶקִיר לִי אֶפְרַיִם וְגו'.

דְּבַר אַחַר כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר. דָּא אֲבָרְהָם. דְּדַמֵּי לִיה
לְתַפּוּחַ דְּסָלִיק רִיחִין (דף פה ע"ב) וְאֲתַרְשִׁים בְּמַהִימְנוּתָא
שְׁלִימְתָא עַל כָּל בְּנֵי דְרִיָּה, וְאֲתַרְשִׁים חַד לְעֵילָא,
וְאֲתַרְשִׁים חַד לְתַתָּא דְכַתִּיב (יחזקאל ל"ג כ"ד) אֶחָד הִיָּה
אֲבָרְהָם. מְאִי טַעְמָא הוּא אֶחָד. דְּלֹא הוּא אַחְרָא בְּעֵלְמָא
דִּי סָלִיק לְמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר אֵיהוּ. אֲמַר
לִיה רַבֵּי חֲזַקְיָה וְהָא כְּתִיב וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרֹן.
אֲמַר לִיה עַד כְּעַן אֲנוּן לָא הוּוּ בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּאֲתַעְטַר
בְּהוּ אֲבָרְהָם.

לְבַתָּר אֲמַר לִיה תּוּ שְׂמַעְנָא דְלֹא אֶקְרִי אֲבָרְהָם אֶחָד
עַד דְּאֶסְתַּלַּק בִּיצְחָק וַיַּעֲקֹב. כִּיּוֹן דְּאֶסְתַּלַּק
בִּיצְחָק וַיַּעֲקֹב (נ"א ודא) וְהוּוּ כְּלָהוֹן תְּלַתְּהוֹן אֲבָהוֹן דְּעֵלְמָא
כְּדִין אֶקְרִי אֲבָרְהָם אֶחָד. וּכְדִין הוּא תַפּוּחַ בְּעֵלְמָא רְשִׁים
מְכָל בְּנֵי עֵלְמָא. אֲמַר לִיה שְׁפִיר קָא אֲמַרְתָּ.

דְּבַר אַחַר כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּן
דוּדֵי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּצִלוֹ דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. חֲמַדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי, בְּיוֹמָא דְּאֲתַגְלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עַל טוֹרָא דְּסִינַי וְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרִייתָא וְאֲמַרוּ (שמות

כד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

וּפְרִיו מְתוֹק לְחֶפֶי. אֲלֵיךְ מִלֵּין דְּאוֹרֵייתָא דְכְּתִיב בְּהוּ
 (תהלים ט) וּמְתוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת צוֹפִים. דְּבַר אַחַר
 וּפְרִיו מְתוֹק לְחֶפֶי, אֲלֵיךְ נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא דְכָלְהוּ
 אִיבָא דְעוֹבְדוּי דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקִיָּמִי עִמִּיהָ לְעֵילָא.
 תָּא חֲזִי, כָּל נִשְׁמַתִּין דְּעֵלְמָא דְאַנּוֹן אִיבָא דְעוֹבְדוּי
 דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלָהוּ חַד בְּרוּזָא חַד, וְכַד נִחְתִּי
 לְעֵלְמָא כְּלָהוּ מִתְּפָרְשִׁין בְּגוּוֹנִין דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְאַנּוֹן דְּכַר
 וְנוֹקְבָא מִחְבְּרִין כְּחַדָּא.

וְתָא חֲזִי, תִּיאוּבְתָא דְנוֹקְבָא לְגִבִּי דְכוּרָא עָבִיד נְפֶשׁ.
 וְרַעוּתָא דְתִיאוּבְתָא דְדְכוּרָא לְגִבִּי נוֹקְבָא
 וְאַתְדַּבְּקוּתָא דִּילֵיהָ בְּהָ, אִפִּיק נְפֶשׁ וְכֻלִּיל תִּיאוּבְתָא (נ"א
 תִּיאוּבְתִיחָ) דְנוֹקְבָא וְנִטִּיל לָהּ. וְאַתְכְּלִיל) תִּיאוּבְתָא תַתָּא
 בְּתִיאוּבְתָא דְלְעֵילָא וְאַתְעָבִידוּ רַעוּתָא חַדָּא בְּלָא
 פִּירוּדָא.

וְכִדִּין (נְטִיל) כְּלִיל כְּלָא נוֹקְבָא וְאַתְעַבְרַת מִן דְּכוּרָא
 וְתִיאוּבְתִין דְתִירוּוִייהוּ מִתְדַבְּקוּן כְּחַדָּא, וְעַל דָּא
 כְּלָא כְּלִיל דָּא בְּדָא. וְכַד נִשְׁמַתִּין נְפִיקִין דְּכַר וְנוֹקְבָא
 כְּחַדָּא נְפִיקִין. לְבַתֵּר פִּיוֹן דְנִחְתִּי מִתְּפָרְשִׁין דָּא לְסִטְרָא דָּא
 וְדָא לְסִטְרָא דָּא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזוּוּג לִוֵּן לְבַתֵּר.
 וְלָא אֲתִיִּיב זְוִיגָא לְאַחֲרָא אֶלָּא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּלַחֲדוּי, דְּאִיהוּ יַדַּע זְוִיגָא דְלִהוֹן לְחַבְרָא לִוֵּן כְּדָקָא
 יָאוּת.

זְכָאָה הוּא בַר נֶשׁ דְּזָכִי בְּעוּבְדוּי וְאִזִּיל בְּאוּרַח קְשׁוּט
 בְּגִין דְּאִתְחַבַּר נַפְשׁ בְּנַפְשׁ כְּמָה דְהוּה מְעִיקְרָא,
 דְהָא אִי זָכִי בְּעוּבְדוּי דָּא הוּא בַר נֶשׁ שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.
 וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב וּפְרִיו מִתּוֹק לְחֻפִּי. דְהוּא בְּתַקוּנָא מְבָרַךְ
 לְאִתְבְּרָכָא מִנִּיה עֲלָמָא, בְּגִין דְכֻלָּא בְּעוּבְדִין דְבַר נֶשׁ
 תְּלִיא אִי זָכִי אִי לָא זָכִי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה הָכִי שְׁמַעְנָא דְכְּתִיב, (הושע יד) מִמְּנִי
 פְּרִיךְ נִמְצָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיה לְכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל מִמְּנִי וְדָאִי פְּרִיךְ נִמְצָא. פְּרִי נִמְצָא לָא כְּתִיב
 אֶלָּא פְּרִיךְ. הֵהוּא תִיאוּבְתָא דְנוּקְבָא דְעֵבִיד נַפְשׁ
 וְאִתְכַּלִּיל בְּתוּקָפָא דְדְכוּרָא וְאִתְכַּלִּיל נַפְשׁ בְּנַפְשׁ
 וְאִתְעֵבִידוּ חַד כְּלִיל דָּא בְּדָא כְּדָאמְרִן. לְבַתַּר אֲשַׁתְּכַחוּ
 תְּרוּוִייהוּ בְּעֲלָמָא, וְדָא בְּחִילָא דְדְכוּרָא אֲשַׁתְּכַח אִיבָא
 דְנוּקְבָא.

דְבַר אַחַר בְּתִיאוּבְתָא דְנוּקְבָא אֲשַׁתְּכַח אִיבָא דְדְכוּרָא.
 דָּאִי לָאו תִיאוּבְתָא דְנוּקְבָא לְגִבִּי דְכוּרָא לָא
 אִתְעֵבִידוּ פִירִין לְעֲלָמִין הֵדָא הוּא דְכְּתִיב מִמְּנִי פְּרִיךְ
 נִמְצָא:

וַיְהִי בִימֵי אֲמַרְפֶּל מֶלֶךְ שְׁנַעַר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח (ישעיה
 מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ וְגו'. הַאי
 קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. אָבֵל הַאי קָרָא בְּרוּזָא דְחַכְמַתָּא

אִיהוּ. דְּהָא תַּנִּינָן שְׁבַעַה רְקִיעִין עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְעֵילָא, וְכִלְהוּ לְאַשְׁתַּמוּדַע יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְכִלְהוּ קַיִימִין לְאוּדְעָא רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, אִית רְקִיעָא עֲלָאָה סְתִים לְעֵילָא מִנִּייהוּ דְאַנוּן
 שְׁבַעַה, וְדָא הוּא רְקִיעָא דְדַבְרָא לֹון וְנַהִיר לֹון
 לְכִלְהוּ, וְדָא לָא אֲתִידַע, וְקַיִימָא בְּשִׂאֲלַתָּא דְלָא
 יְדִיעָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִים וְעַמִּיק, וְכִלָּא תְּוֹהִין עֲלֵיהּ,
 וּבְגִין כֶּךָ אַקְרִי מ"י, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ דְכְּתִיב, (איוב לח) מִבְּטָן
 מִי יֵצֵא הַקֶּרַח וְאֲתַמָּר, וְהָאִי הוּא רְקִיעָא עֲלָאָה (דד פ"ט ע"א)
 דְּקַיִימָא עַל כָּל אַנוּן שְׁבַעַה.

וְאִית לְתַתָּא רְקִיעָא דְאִיהוּ תַתָּאָה מְכִלְהוּ וְלָא נַהִיר,
 וּבְגִין דְּאִיהוּ תַתָּאָה דְלָא נַהִיר, הֵהוּא רְקִיעָא
 דְעֲלִייהוּ אֲתַחְבַּר בֵּיהּ, וְאֵלִין תְּרִין אֲתוּון כְּלִיל לֹון בְּגִייה
 וְאַקְרִי יָם, דְּהֵהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה דְאַקְרִי מ"י.

בְּגִין דְּכָל אַנוּן רְקִיעִין אַחַרְנִין אֲתַעְבִּידוּ נַחְלִין וְעֵאלִין
 לְגַבִּיהּ, וּכְדִין אִיהוּ יָם עֲלָאָה וְעֲבַד אִיבִין וְנוּנִין
 לְזַנִּייהוּ, וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים קד) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב
 יָדַיִם שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר חַיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ צְדָק יִקְרָאָהוּ
 לְרַגְלוֹ. מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ. דָּא אַבְרָהָם. צְדָק יִקְרָאָהוּ
 לְרַגְלוֹ. (ב"א דָּא שָׂרָה, ד"א צְדָק יִקְרָאָהוּ לְרַגְלוֹ וְגו') דָּא
 הוּא רְקִיעָא תַתָּאָה דְכִלְהוּ רְקִיעִין דְאַתְעֲבִיד יָם.

יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם. מֵאֵן הָאִי, הוּא רְקִיעָא תַתָּא דְאִמְרֵן
 דְעֵבִיד נּוֹקְמִין וְאִפִּיל שְׁנַאִין. וּבֵהָאִי אֲשַׁתְּבַח דְּוֹד
 וְאִמְר (תהלים יח) וְאִיבֵי נְתַתָּה לִי עֶרְף וּמִשְׁנַאִי אֲצַמִּיתֶם.
 (ישעיה מא) יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם. אֵלִין אֲנּוּן עֲמִין דְּהוּה רְדִיף
 עֲלִיהוֹן אֲבִרְהֵם וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא הוּה קָטִיל לּוֹן. (ומלכים
 ירד. (מאי ירד אלא) אֵלִין מְלָכִים דְּמִמֶּנּוּ לְעִילָא, עֲלִייהוּ. יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם, אֵלִין עֲמִין דְּלַתְתָּא)
 וּמְלָכִים יִרְדֵּי אֵלִין מִמֶּנּוּ רַבְרַבֵּן דְּלְעִילָא. דְּכַד עֵבִיד
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דִּינָא בְּעֵלְמָא (ד"א בְּעֵמָא) בְּכֻלָּא עֵבִיד
 דִּינָא בְּעִילָא וְתַתָּא.

יִרְדִּיפֶם יַעְבוֹר שְׁלוֹם אֶרֶח בְּרַגְלֵיו לֹא יָבּוּא. יִרְדִּיפֶם דָּא
 אֲבִרְהֵם. דְּאֲבִרְהֵם הוּה רְדִיף לּוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא הוּה עֵבֵר קַמִּיָּה וְקָטִיל לּוֹן. דְּכַתִּיב יַעְבוֹר שְׁלוֹם דָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְּאִקְרִי שְׁלוֹם.

אֶרֶח בְּרַגְלֵיו לֹא יָבּוּא. וְכִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ דְּהוּה אֲבִרְהֵם
 אָזִיל בְּגוּ עֲנַנִי אוּ בְּגוּ סוּסוֹון וּרְתִיכִין. אֵלָא אֶרֶח
 בְּרַגְלֵיו לֹא יָבּוּא, דִּלָּא הוּה אָזִיל קַמִּיָּה דְּאֲבִרְהֵם לָא
 מְלֹאכָא וְלֹא שְׁלִיחָא אֵלָא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּלַחוּדוּי
 דְּכַתִּיב אֶרֶח בְּרַגְלֵיו. מֵאֵן רַגְלֵיו אֵלִין מְלֹאכִין דְּאֲנּוּן
 תַּחוּתוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא כְּמָא דְּאֵת אִמְר, (זכריה יח)
 וְעַמְדוּ רַגְלֵיו בַּיּוֹם הַהוּא וְגו'.

דְּבַר אַחַר מִי הָעִיר מִמְזוּרַת. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא אֲתָעֵר עֲלֵמָא לְאִיִּתְאַה לְאַבְרָהָם וּלְקַרְבָּא לִיה
 לְגַבִּיּה, הַאי אֲתַעְרוּתָא בְּגִין דְּזִמִּין יַעֲקֹב לְמִיפְק מְנִיָּה
 וּלְקַיִימָא תְּרִיסַר שְׁבַטִין כְּלָהוּ זַכָּאִין קַמִּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה קָרִי
 לִיה תְּדִיר מִן יוֹמָא דְּאֲתַבְּרִי עֲלֵמָא כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (ישעיה
מ"א) קוֹרָא הַדּוֹרוֹת מִרְאֵשׁ, וּבְגִין כֶּךָ צְדָק יִקְרָאֵהוּ וַדָּאי.
 לְרַגְלוֹ, לְאֲתַחֲבְרָא בֵּיה בְּפוּלְחָנִיָּה וּלְקַרְבָּא לִיה לְגַבִּיּה.
 כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (שמות י"א) הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ.

דְּבַר אַחַר מִי הָעִיר מְמֹזְרָת. דְּמִתְמָן שְׁרוּתָא דְּנַהוּרָא
 לְאַנְהָרָא. בְּגִין דְּדָרוּם הָהוּא תוֹקְפָא דִּילִיָּה מְגוֹ
 מְזֹרַח אִיהוּ. וְעַל דָּא מִי הָעִיר הָהוּא נַהוּרָא דְּדָרוּם.
 מְמֹזְרָת, בְּגִין דְּאִיהוּ נְטִיל וְאֲתַנֵּן בְּקַדְמִיתָא, וְתִיאֹבְתָא
 דְּהָהוּא רְקִיעָא עֲלָאָה לְמִיָּהֵב לִיה לְמְזֹרַח.

צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דָּא מְעַרְב, דְּאִיהוּ קָרִי לִיה תְּדִיר
 וְלֹא שְׂכִיךְ כְּמָא דְּאֵת אָמַר (תהלים פ"ג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי
 לֶךְ אֵל תִּתְחַרֵּשׁ וְאֵל תִּשְׁקוּט אֵל. בְּגִין דְּמְעַרְב אֲתַעֵר תְּדִיר
 לְגַבִּיּה. יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִים יְרֵד. דְּהָא מְנִיָּה קַבִּיל
 תוֹקְפָא לְאַכְנֻעָא כָּל אַנּוּן עֲמִין דְּעֲלֵמָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מְמֹזְרָת, דָּא אַבְרָהָם
 דְּלֹא נְטִיל אֲתַעְרוּתָא לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲלֵא
 מְמֹזְרָת, בְּגִין דְּחָמָא שְׂמֻשָׁא דְּנַפְיָק בְּצַפְרָא מְסַטְרָא

דְּמִזְרָחַת, נָטִיל אֶתְעֲרוֹתָא לְנַפְשִׁיהּ דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. אָמַר דָּא הוּא מַלְכָּא דְּבִרָא יְתִי. פְּלַח לִיהּ כָּל הַהוּא
 יוֹמָא, לְרַמְשָׁא חָמָא שְׂמִשָּׁא דְּאֶתְכַנְיִשׁ (וְיִרְחֵא בְּפִקְת) וְסִיְהֵרָא
 נְהָרָא. אָמַר דָּא הוּא וְדָאִי דְּשִׁלִּיט עַל הַהוּא פּוּלְחָנָא
 דְּפְלַחִית כָּל הָאִי יוֹמָא, דְּהָא אֶתְחַשְׁךְ קַמִּיהּ וְלֹא נְהִיר.
 פְּלַח לִיהּ כָּל הַהוּא לִילִיא.

לְצַפְרָא חָמָא דְּאִזְלָא חֲשׂוּכָא וְאֶתְנַהִיר סִטְרָא דְּמִזְרָחַת.
 אָמַר וְדָאִי כָּל אֵלִין מַלְכָּא אֵית עֲלֵייהוּ וְשִׁלִּיט
 דְּאֶנְהִיג לֹון. כִּיּוֹן דְּחָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִּיאֻבְתָּא
 דְּאֶבְרָהִם לְגַבִּיהּ, כִּדִּין אֶתְגַּלִּי עֲלוּי וּמְלִיל עַמִּיהּ, דְּכִתִּיב
 צְדָק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דְּמְלִיל עַמִּיהּ וְאֶתְגַּלִּי עֲלֵיהּ.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח (ישעיה מ"ה) דּוּבַר צְדָק מַגִּיד מִיִּשְׂרָאִים. (דף פ"ט
 ע"ב) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מְלוּי אַנּוּן בְּקוּשְׁטָא,
 וְעַבִּיד מִיִּשְׂרָאִים, בְּמָה עַבִּיד מִיִּשְׂרָאִים. בְּגִין דְּכַד בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, לָא הוּהוּ קָאִים וְהוּהוּ מִתְמוּטְט
 לְהַכָּא וּלְהַכָּא. אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֲלָמָא, מַה
 לָךְ דְּאֶתְ מִתְמוּטְט. אָמַר לִיהּ, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם לָא
 יְכִילָנָא לְמִיקָם דְּלִית בֵּי יְסוּדָא עַל מַה דְּאֶתְקִיִּים. אָמַר
 לִיהּ הָא אֲנָא זְמִין לְמִיקָם בְּךָ חַד צְדִיק דְּאִיהוּ אֶבְרָהִם דִּי
 יֶרְחִים לִי. מִיָּד קָאִים עֲלָמָא בְּקִיּוּמִיהּ הֵדָא הוּא דְּכִתִּיב,
 אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאִים אֵל תִּקְרָא
 בְּהַבְרָאִים אֱלֹא בְּאֶבְרָהִם. בְּאֶבְרָהִם מִתְקִיִּים עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא (ישעיה מ"ה) מַגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל. דְּהָא אָתִיב לִיָּה
 עֲלָמָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵהוּא אַבְרָהָם זְמִין הוּא
 דִּיִּפְקוּן מְנִיָּה בְּנִין דִּיִּחְרִיבוּ מִקְדָּשָׁא וְיֻקְיָדוּ אוּרֵיִיתָא. (נ"א
 לְנַפְקָא מְנִיָּה יִשְׁמַעְאֵל, אָמַר לִיָּה הָא יִצְחָק, אָמַר לִיָּה זְמִין לְמִיִּפְקָא מְנִיָּה עֲשׂו חֲזִיבָא דִּיִּחְרַב בִּי
 מִקְדָּשָׁא וְיֻקְיָד אוּרֵיִיתָא), אָמַר לִיָּה זְמִין חַד בַּר נָשׁ לְמִיִּפְקָא מְנִיָּה
 דְּאִיְהוּ יַעֲקֹב וְיִפְקוּן מְנִיָּה תְּרִיסַר שְׁבַטִין כְּלָהוּ זַפְאִין.
 מִיָּד אֲתַקִּיִּים עֲלָמָא בְּגִינִיָּה הֵדָּא הוּא דְכָתִיב מַגִּיד
 מִיִּשְׂרָאֵל.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָא אֲתַעְרְנָא וְיַדְבֵּר וְיִגְד וְיֵאמֶר כְּלָהוּ
 לְטַעֲמֵיִיהוּ מִתְּפָרְשׁוּן. וְיַדְבֵּר אִיְהוּ בְּאֲתַגְלִיא דְרָגָא
 לְבַר, דְּלֹא אִיְהוּ דְרָגָא פְּנִימָאָה כְּאֲנוּן דְרָגִין עֲלָאִין, וְדָא
 אִיְהוּ (ישעיה מ"ה) דּוּבַר צְדָקָה. וְיִגְד אִיְהוּ רְמוֹז לְדְרָגָא פְּנִימָאָה
 עֲלָאָה דִּשְׁלֻטָּאָה עַל דְּבוּר, וְדָא הוּא מַגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל. מֵאֵן
 מִיִּשְׂרָאֵל דָּא דְרָגָא עֲלָאָה דִּיעֲקֹב שְׂרִיָּא בֵּיהּ הֵדָּא הוּא
 דְכָתִיב, (תהלים ע"ט) אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּךָ מַגִּיד
 כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב דּוּבַר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְהָא כְּתִיב, (דברים ד') וְיִגְד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ.
 אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא וְדָא אִיְהוּ דְרָגָא דִּשְׁלֻטָּא עַל
 תְּתָאָה דְּאִיְהוּ דּוּבַר צְדָקָה. וְכֹלָא (ב"ה) אִיְהוּ (נ"א לְאֲשַׁתְּלָא אִיבָא)
 לְאֲסַתְּפִלָּא (אִיבָא) הֲכָא. (נ"א אֲתִיא) תָּא חֲזִי, דְאִף עַל גַּב
 דְּדְבוּר אִיְהוּ תְּתָאָה, לָא תִימָא דְלֹא עֲלָאָה אִיְהוּ, אֶלָּא

וְדַאי דְבוּר מְלִיִּיא אִיהוּ מְכֻלָּא וְדִרְגָא עֲלָאָה אִיהוּ.
וְסִימְנִיךְ (דברים לב) כִּי לֹא דָבַר רַק הוּא מִכֶּם.

רַבִּי אֶלְעָזָר הוּהוּ אָזִיל לְבֵי חֲמוּי, וְהוּוּ עֲמִיָּה רַבִּי חִיִּיא
וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזַקְיָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָא חֲמִינָא
דְּאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיִלָּא לָאו אִיהוּ אֶלָּא כַּד אֲתַעַר לְתַתָּא,
דְּהָא אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיִלָּא בְּתִיאֻבְתָּא דְלַתַּתָּא תְּלִיִּיא

(מלתא).

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פג) אֱלֹהִים עַל דְּמִי לֶךְ אַל תַּחֲרֹשׁ וְאַל
תִּשְׁקוּט אַל. דָּא הוּא אֲתַעְרוּתָא דְלַתַּתָּא בְּגִין
לְשִׁלְטָאָה. אָמַר רַבִּי יוֹד, אֱלֹהִים אַל דְּמִי לֶךְ, לְאֲתַעְרָא לְגַבִּי
עֲלָאָה וְלֹאֲתַחֲבַרָּא גַבִּי יְמִינָא. מַאי טַעְמָא בְּגִין (תהלים פג)
כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יִהְיֶינָם וְגו' (ובכתוב) כִּי נִוְעָצוּ לֵב יַחֲדָיו עָלֶיךָ
בְּרִית יְכָרוּתוֹ, וּבְגִין כֶּךָ אֱלֹהִים אַל דְּמִי לֶךְ לְאֲתַעְרָא
לְגַבִּי עֵילָא, דְּהָא כְּדִין אֲתַעְרַת יְמִינָא וְקִטְרַת לָהּ בַּהֲדָה.
וְכַד אֲתַקְשְׁרַת בְּיְמִינָא כְּדִין אֲתַבַּר שְׁנַאִין דְּכַתִּיב (שמות טו)
יְמִינֶךָ יִי נֶאֱדָרִי בַּכַּח יְמִינֶךָ יִי תִרְעֶץ אוֹיֵב.

וְתָא חֲזִי בְּשַׁעְתָּא דְּאֲתַחֲבַרוּ כָּל אַנְוִן מְלַכִּין לְאַגְחָא
קָרְבָּא עֲלֵיהּ דְּאַבְרָהָם, אֲתִיַּיעְטוּ לְאַעֲבָרָא לִיהּ מִן
עֲלָמָא, וְכִיוֹן דְּשִׁלְטוּ בְּלוּט בַּר אַחֻוּהָ דְּאַבְרָהָם מִיַּד אֶזְלוּ,
דְּכַתִּיב וַיִּקְחוּ אֶת לֹוט וְאֶת רְכוּשׁוֹ בֶּן אָחִי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ.
מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּדִיוִקְנִיָּה דְּלוּט הוּוּ דְּמִי לְאַבְרָהָם,
וּבְגִין כֶּךָ וַיֵּלְכוּ, דְּכָל תְּהוּא קָרְבָּא בְּגִינִיָּה הוּוּ.

מֵאֵי טַעֲמָא. בְּגִין דְּהוּא אַבְרָהָם אֶפִיק בְּנֵי עֲלָמָא
 מְפּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה וְאַעִיל לּוֹן בְּפּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְתוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר לּוֹן בְּעֲלָמָא
 בְּגִין לְגַדְלָא שְׂמָא דְאַבְרָהָם בְּעֲלָמָא וּלְקַרְבָּא לֵיהּ
 לְפּוֹלְחָנִיָּה. וְרוּזָא דְמַלְהָ פִּיּוֹן דְאַבְרָהָם אֲתַעַר לְמַרְדֵּךְ
 אֲבַתְרִיָּהּ כְּדִין אֱלֹהִים אַל דְּמֵי לֶךְ עַד דְּאַתְקִשֵׁר כְּלָא
 בְּאַבְרָהָם, וְכַד אֲתַקִּשֵׁר כְּלָא בְּאַבְרָהָם כְּדִין אֲתַבְּרוּ כְּלָהוּ
 מְלַכִּין מְקַמִּיָּה כְּדָקָא אֲמַרֵן דְכְּתִיב יְמִינֵךְ יִי תִרְעַץ אוֹיֵב
 וְגו':

וּמִלְכֵי צָדֵק מְלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לָחֵם וַיֵּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 פִּתַח וְאָמַר (תהלים עו) וַיְהִי בְשָׁלֵם סִכּוֹ וְגו'. תָּא חֲזִי
 כַּד סָלִיק בְּרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עֲלָמָא חַד
 שְׁלֵהוּבָא דְבוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא. וּנְשָׁף זִיקָא בְּזִיקָא
 חֲשֻכָּאת וְאוֹקִידַת. וְאַפִּיק מְגוֹ (דף ט"ז ע"א) סְטְרֵי תְהוּמָא חַד
 טִיף וְחַבַּר לּוֹן כְּחַד וּבְרָא בְּהוּ עֲלָמָא.

תְּהוּא שְׁלֵהוּבָא סָלִיק וְאַתְעֵטְרָא בְּשִׂמְאַלָּא, וְהוּא טִיף
 סָלִיק וְאַתְעֵטְר בִּימִינָא, סָלְקוּ חַד בְּחַד אַחְלָפוּ
 דּוּכְתֵי דָא לְסֵטְרָא דָא וְדָא לְסֵטְרָא דָא, דְנַחֲתִית סָלִיק
 וְדְסָלִיק נַחֲתִית. אֲתַקְטְרוּ דָא בְּדָא, נְפִיק מְבִינִיָּהּ רּוּחַ
 שְׁלִים. כְּדִין אַנּוּן תִּרִין סְטְרִין אֲתַעֲבִידוּ חַד וְאַתִּיָּהּ
 בִּינִיָּהּ וְאַתְעֵטְרוּ חַד בְּחַד. כְּדִין אֲשַׁתְּכַח שָׁלֵם לְעִילָא
 וְשָׁלֵם לְתַתָּא, וְדַרְגָּא אֲתַקִּיָּים.

אֶת־עֵטְרַת הַאֲבֹתִים בּוֹאִוּ וְאִוּ בְּהֵאֵן, כִּדְבַר סֵלֶקֶת הַאֲבֹתִים
וְאֶת־קְשָׁרַת בְּקִשּׁוֹרֵי שְׁלֵמִים. כִּדְבַר וּמִלְכֵי צָדֵק
מִלֶּךְ שָׁלוֹם. מִלֶּךְ שָׁלוֹם וְדַאי מִלֶּךְ אִיהוּ דְשִׁלְיֵט בְּשִׁלְיָמוֹ,
אִימַתִּי אִיהוּ מִלֶּךְ שָׁלוֹם בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי דְכָל אֲנָפִין
נְהִירִין.

(דבר אחר מלפי צדק מלך שלם, אמר רבי שמעון בעא קודשא בריך הוא למיפק כהונתא
משם כמא דאת אמר ברוך אברם לאל עליון, בין דאקדים ברבנא דאברהם לברבנא
דמריה, אמר ליה אברהם וכי מקדימין ברבנא דעבדא לברבנא דמריה, מיד אתיחיבת
כהונתא לאברהם דכתיב, (תהלים קי) נָאִם יְיָ לֹאֲדַנִּי שִׁב לִימִינִי. וְכָתִיב
בַּתְּרִיָּה נִשְׁבַּע יְיָ וְלֹא יִנָּחַם אֶתָּה כִּהְיָ לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי
מִלְכֵי צָדֵק, דְּכָתִיב וְהוּא כִּהְיָ לְאֵל עֲלִיּוֹן, וְאִין זִרְעוֹ כִּהְיָ
דְּבַר אַחַר וּמִלְכֵי צָדֵק. דָּא עֲלֵמָא בַּתְּרֵיהּ. מִלֶּךְ שָׁלוֹם,
דָּא עֲלֵמָא עֲלֵיהּ. דְּאֶת־עֵטְרָהּ חַד בְּחַד בְּלֹא פִירוּדָא
תְּרִין עֲלֵמִין כְּחַדָּא, וְאִפִּילוּ עֲלֵמָא תַּתָּא פְּלֵא הוּא. וְחַד
מִלָּה אִיהוּ. הוֹצִיא לָחֶם וַיִּין דְּתֵרֵי אֵלִין בֵּיתָהּ. וְהוּא כִּהְיָ
לְאֵל עֲלִיּוֹן מְשִׁמֵּשׁ עֲלֵמָא לְקַבֵּל עֲלֵמָא. וְהוּא כִּהְיָ דָּא
יְמִינָא. לְאֵל עֲלִיּוֹן עֲלֵמָא עֲלֵיהּ. וּבְגִין כִּךְ בְּעֵי פְּהֵנָא
לְבָרְכָא עֲלֵמָא.

תָּא חֲזִי, בְּרַכָּאן (ד"א ל"ג בד) נָטִיל הָאִי עֲלֵמָא תַּתָּא פַּד
אֶתְחַבַּר בְּכַהֲנֵי רַבָּא כִּדְבַר וּיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ
אֲבָרָם (וג) לְאֵל עֲלִיּוֹן הִכִּי הוּא וְדַאי. כְּגוּוֹנָא דָּא בְּעֵי

כִּהְנָא לְתַתָּא לְקַשְׁרָא קַשְׁרִין וּלְבִרְכָא הָאֵי דּוּכְתָא בְּגִין
 דִּיתְקַשְׁר בִּימִינָא לְאַתְקַשְׁרָא תְרִין עֲלָמִין כְּחַד. בְּרוּךְ
 אֲבָרַם רוּזָא דְמַלְהָ תְקוּנָא דְבִרְכָאן אִיהוּ.

בְּרוּךְ אֲבָרַם כְּמָה דְאֲמַרִּינָן בְּרוּךְ אַתָּה. לְאֵל עֲלִיּוֹן. יי
 אֱלֹהֵינוּ. קוּנָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. מֶלֶךְ הָעוֹלָם. וְהָאֵי
 קָרָא רוּזָא דְבִרְכָאן אִיהוּ. (ובגין כך) וַיְבָרְכֵהוּ מִתַּתָּא לְעֵילָא.
 וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן (אֲשֶׁר מִגֹּן צְרִיף בְּיָדָהּ). מֵעֵילָא לְתַתָּא. וַיִּתֵּן לוֹ
 מַעֲשֵׂר מִכָּל לְאַתְדַּבְּקָא בְּאַתְרֵי דְקַשְׁוֹרָא אַתְקַשְׁר לְתַתָּא.
 עַד דְהָווּ אֲזִילִי, אֲעֲרַע בְּהוּ רַבִּי יִיסָא וְחַד יוּדָאֵי בַּהֲדִיָּה.
 וַהֲוֵה אָמַר הָהוּא יוּדָאֵי (תהלים כח) לְדָוִד אֱלִיךָ יי נַפְשִׁי
 אֲשָׂא. לְדָוִד. וְכִי אֲמַאי לָא כְּתִיב מְזֻמּוֹר לְדָוִד אוֹ לְדָוִד
 מְזֻמּוֹר. אֵלָא בְּגִין דְרַגְיָה קָאֲמַר לְדָוִד תּוֹשֵׁב־חַתָּא דְאָמַר
 בְּגִינִיָּה אֱלִיךָ יי נַפְשִׁי אֲשָׂא. אֱלִיךָ יי לְעֵילָא. נַפְשִׁי, מֵאֵן
 נַפְשִׁי, (אֲשָׂא) דָּא דָּוִד (הוּא) דְרַגְא קְדַמָּאָה דְקָאֲמַרְן. אֲשָׂא,
 אֲסַלְקָ. כְּמָא דְאַתְ אָמַר, (תהלים קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַתָּרִים.
 בְּגִין דְכָל יוֹמוֹי דְדָוִד הָוֵה מְשַׁתְּדַל לְסַלְקָא דְרַגְיָה
 לְאַתְעֻטָּרָא לְעֵילָא וּלְאַתְקַשְׁרָא תַמְן בְּקַשְׁוֹרָא שְׁלִים
 כְּדַקָּא יְאוּת.

כְּגֻוּנָא דָּא (תהלים קג) לְדָוִד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יי בְּגִין דְרַגְיָה
 קָאֲמַר, וּמַאי אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יי. אֶת
 לְאַתְקַשְׁרָא בְּקַשְׁוֹרָא לְעֵילָא. וְכָל קְרַבִּי, מֵאֵן קְרַבִּי.

אֵלֶיךָ שָׂאָר חֵיוֹן בְּרָא. דְּאֶקְרוּן קְרָבִים כְּמָא דְּאֵת אָמַר,
(שיר השירים ה) וּמְעֵי הָמוּ עָלָיו. דְּבַר אַחַר בְּרָכִי נִפְשִׁי, בְּגִינֵיהּ

קָאֵמַר. אֵת יִי דָּא שְׁלִימוּ דְּכֻלָּא, אֵת יִי פְּלֵלָא דְּכֻלָּא.
אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִיסָא חֲמִינָא לֶךְ דְּהָא עִם
שְׁכִינְתָּא קָאֵתִית וְאֵתְחַבְּרַת. אָמַר לֵיהּ הֲכִי הוּא
וּדְאִי, וְתִלַּת פְּרָסִי הוּא דְּאֵזִילְנָא בְּהַדְיָה וְאָמַר לִי כְּמָה
מְלִי מְעֻלֵייתָא וְאֵנָּא אֶגִּירְנָא לֵיהּ לְיוֹמָא דָּא וְלֹא יִדְעֻנָּא
דְּאִיהוּ בּוֹצִינָא דְּנַהִיר כְּדַחֲמִינָא הַשְּׁתָּא.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַהוּא יוֹדְאִי מַה שְּׁמַךְ, אָמַר לֵיהּ
יוֹעֶזֶר. אָמַר לֵיהּ יוֹעֶזֶר וְאֶלְעָזָר (מלכה קדא) יִתִּיבֵן
כְּחֻדָּא, יִתְּבוּ גַבִּי חַד טַנְרָא (דף 19 ע"ב) בְּהַהוּא חֶקֶל. פִּתַּח
הַהוּא יוֹדְאִי וְאָמַר (ישעיה מג) אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מוֹחָה פְּשַׁעֶיךָ
לְמַעַנִי וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֶזְכּוֹר. מַאי טַעֲמָא תְּרִי זְמַנִּי אֲנֹכִי
אֲנֹכִי.

אֵלָּא חַד בְּסִינֵי וְחַד בְּשַׁעֲתָא דְּבְרָא עֲלֵמָא, דְּכְתִיב (שמות
ב) אֲנֹכִי יִי אֱלֹהֶיךָ דָּא הוּא בְּסִינֵי. וְחַד כַּד בְּרָא
עֲלֵמָא דְּכְתִיב, (ישעיה מדה) אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ
בְּרָאתִי. הוּא, בְּגִין לְאַחֲזָאָה דְּלֹא הוּי פִּירוּדָּא בֵּין עֵילָא
וְתַתָּא.

מוֹחָה פְּשַׁעֶיךָ. מְעַבִּיר פְּשַׁעֶיךָ לָּא כְּתִיב, אֵלָּא מוֹחָה.
בְּגִין דְּלֹא יִתְחַזֵּן לְעֵלְמִין. לְמַעַנִי. מַאי לְמַעַנִי,

בְּגִין אֲנוּן רַחֲמִין דְּתַלְיִין בִּי דְכְּתִיב, (דברים ד) כִּי אֵל רַחוּם
 יי אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

דְּבַר אַחַר מוֹחָה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי. תָּא חַזִּי (לעיל פד ב) חַיִּיבִי
 עֲלָמָא עֲבָדִין פְּגִימוֹתָא לְעֵילָא, דְּכַד אֲנוּן חוּבִין
 סְלָקִין רַחֲמִין וּנְהִירוּ עֲלָאָה וַיִּנְיָקוּ דְּבִרְכָאן לָא נְחִית
 לְתַתָּא, וְהָאֵי דְרָגָא לָא נָטִיל בְּרַכָּאן דְּלְעֵילָא לְיַנְקָא
 לְתַתָּא. וּבְגִין כֶּךָ לְמַעַנִּי בְּגִין דְּלָא יִתְמַנְעוּן בְּרַכָּאן
 לְיַנְקָא (ליה) לְכֻלָּא. פְּגוּוֹנָא דָּא (דברים לב) רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי
 אֲנִי הוּא. לְאַחֲזָאָה דְּלָא הוּי פִּירוּדָא בֵּין עֵילָא וְתַתָּא כְּמָה
 דְּאִתְמַר.

תָּא חַזִּי, פְּגוּוֹנָא דָּא כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ זַכָּאִין בְּעֲלָמָא אֲתַעְרוּ
 בְּרַכָּאן לְעֲלָמִין כְּלָהוּ. כִּיּוֹן דְּאִתָּא אֲבֵרָהֶם אֲתַעַר
 בְּרַכָּאן לְעֲלָמָא דְכְּתִיב וְאֲבִרְכֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה. מָאֵי וְהָיָה
 בְּרָכָה. רְמִזַּ דִּישַׁתְּכַחוּן בְּגִינֵיהּ בְּרַכָּאן לְעֵילָא וְתַתָּא
 דְכְּתִיב וּנְבָרְכוּ בְךָ וְגו' וְכְתִיב וְאֲבִרְכָה מְבִרְכֶיךָ.

אֲתָא יִצְחָק אוֹדַע לְכֻלָּא דְּאִית דִּין וְאִית דִּיּוּן לְעֵילָא
 לְאַתְפְּרַעָא מִרְשִׁיעֵיָא, וְאִיהוּ אֲתַעַר דִּינָא בְּעֲלָמָא
 בְּגִין דִּידְחִלוֹן לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא.
 אֲתָא יַעֲקֹב וְאֲתַעַר רַחֲמֵי בְּעֲלָמָא וְאֲשָׁלִים מְהִימְנוֹתָא
 בְּעֲלָמָא כְּדָקָא חַזִּי.

בְּיוֹמֵי דְּאֲבֵרָהֶם מֵה פְּתִיב וּמִלְכֵי צֶדֶק מְלֶךְ שָׁלֵם,